

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC-303)

दिनांक: २७/१२/२०२२

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. कोणत्याही देशावर आंतरराष्ट्रीय घटकांचा प्रभाव व दबाव कसा पडतो ?
२. मानवी भांडवल निर्मितीमध्ये उठवणाऱ्या अडचणी स्पष्ट करा.
३. विकासाच्या मार्गात अडथळा आणणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
४. भांडवल संचायाचे अंतर्गत व बाह्य मार्ग स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. अविकसित अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. आर्थिक विकासावर प्रभाव पाडणाऱ्या आर्थिकेतर घटकां विषयी चर्चा करा.
३. आर्थिक विकास आणि आर्थिक वृद्धी यातील फरक स्पष्ट करा.
४. शूम्पीटरचा सिद्धांतामधील व्यापार चक्र स्पष्ट करा.
५. स्वतंत्र भारतापुढील आव्हाने स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. भांडवल संचायाचे महत्त्व
२. अविकसित अर्थव्यवस्था
३. दारिद्र्याचे दुष्टचक्र
४. आर्थिक विकास आणि राजकीय घटक

Sub: Economics of Development (Part-I) (EC-303)

Date: 27/12 /2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am To 1.00 pm

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. How do international factors influence and pressure on any country?
2. Explain the difficulties come in the formation of human capital.
3. Explain the various factors that affects development.
4. Explain the internal and external ways of capital accumulation.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the characteristics of underdeveloped economy.
2. Discuss the non-economic factors affecting economic growth.
3. Explain the difference between economic growth and economic development.
4. Explain the Schumpeter's theory of trade cycle.
5. Explain the Challenges Faced by Independent India.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Capital accumulation
  2. Underdeveloped economy
  3. Vicious circle of poverty
  4. Economic development and political factors
-